

De klank van een landschap.

Leen van Duivendijk (1954) , schilder.

Mijn toevallige ontmoeting met de schilder Hans Landsaat (1935) in Frankrijk in de zomer van 2012 motiveerde mij meer te beschrijven over mijn bronnen. Hans is een inspirerend wereldkundige schilder met een informatieve website o.a. over de invloed van muziek, kunst en literatuur op zijn werk. Zonder te koketteren. Met de poten in de wereldklei, zijn sporen nalatend in een persoonlijk handschrift. Ik leerde: het landschap is alles buiten ons en in ons wat je ziet, voelt en wat er gebeurt. Licht op een fles water van mijn middelste dochter Madelief kan landschap zijn.

De klank

In juli 2012 vroeg ik mijn favoriete componist Douwe Eisenga een betoog te houden bij de opening van onze tentoonstelling in Veere van de ZKK, over de relatie tussen muziek en beeldende kunst. Zijn antwoord was: "Dat moet je aan de schilders zelf vragen". Uiteraard maakte hij zich er niet zo vanaf. Hij hield een interessant verhaal over de invloed van muziek op de hersenen. Tevens werd zijn stuk Thema uit Wiek door Rien Balkendende gespeeld op de vleugel in de Grote Kerk te Veere. Heel indrukwekkend.

Hij had gelijk. Ik heb er over nagedacht. De belangrijkste inspiratiebron voor mij is het leven zelf en de liefde. Jan Wolkers vertelde: "Het beste dat ik ooit gemaakt heb zijn mijn kinderen". Daar sluit ik me in elk geval volledig bij aan.

Schrijvers zijn voor mij geen directe bronnen. Ik lees veel en graag vooral Nederlandse literatuur.

Als ik in mijn atelier sta zit het schilderij al in mijn hoofd. Ik werk aan de hand van veel digitale foto's van mijn directe omgeving. Vooral het gebied vanaf ons huis in Middelburg tot en met het Kanaal door Walcheren vind ik prachtig: B-wegjes, meidoorn. Leren kijken naar zaken die gewoon lijken, zo dichtbij mogelijk. Ook het water rond ons huis is jaren mijn inspiratiebron geweest. Mijn roeitochten over de Arne zijn ook visueel belangrijk voor mijn beeldend werk. Dan rommel ik met kwasten, tubes, kleuren, doeken, penselen.

Muziek geeft me dan vaak de juiste stemming om te werken: Eisenga dus, Glass, Martinov, Bryars, Nyman, Messiaen, Mertens, Tiersen, Ten Holt, Volans, Andriessen enz. enz.

Repeterende frisse klanken vind ik mooi: piano, viool. Het repeterende karakter van een bomerij langs het kanaal, het repeterende karakter van watergolfjes, alles sluit goed aan bij deze muziek.

Maar ook Bach en Mahler en Ravel

Bronnen van ooit

Ik heb het geluk gehad een goede tekenleraar gehad te hebben op mijn middelbare school: de ondertussen hoogbejaarde schilder Volkert van der Willigen. Hij zette mij op een keukentrap in de haven van Terneuzen en ik moest een medeleerling aansturen vanuit de hoogte om met een krijtje op het asfalt te teken. Ik schilderde toen vaak met muziek van Pink Floyd of met folk uit Ierland, Engeland of Bretagne. Ook speelde ik zelf harmonium:

de cirkelzaag des geloofs. Ik kreeg opdrachten om gedichten van Nijhof te illustreren. Dat stimuleert als je 16 bent.

Later heb ik na de Pedagogische Academie, met specialisatie biologie en tekenen de tekenakte gevolgd bij Maandag en Ter Keurs. Niet afgemaakt want ik kreeg een baan aangeboden.

Voordat ik met mijn werk durfde te debuten (1991) ben ik een jaar in de leer geweest bij de Zeeuwse schilder Piet Dieleman, die toen nog zijn atelier in de boerderij van z'n vader had in Arnemuiden. Een jaar later werd ik toegelaten tot de ZKK en Het Centrum Beeldende Kunst Zeeland.

Beeldende bronnen

Het gemis aan een kunstacademische opleiding heb ik ruimschoots gecompenseerd door veelvuldig museumbezoek in binnen-, en buitenland, bestuderen van kunstboeken, spreken met en kijken bij collega's o.a. van de ZKK. En vooral veel schilderen en tekenen

Ik bewonder oude meesters van De Gouden Eeuw: Vermeer (in de logeerkamer van mijn oma hingen reproducties van Vermeer), Rembrandt en Seghers. Vanuit de twintigste eeuw zijn voor mij Munch, De Chirico, Tanguy en Hopper van belang. Ik herinner me de boenwaslucht in Oslo in het oude Munchmuseum toen ik tegenover De Schreeuw stond. Nog recenter Richter (De Pont Tilburg) en Kiefer (Antwerpen). Nu vooral Tuymans, Fabre, Borremans (Galerie Zeno X, Zeeland grenst aan België) en in eigen land vooral Zandvliet.

Om tenslotte met de woorden van Hans Landzaat te eindigen: "Jammer dat een lijst als deze altijd onvolledig moet zijn."

Momenteel werk ik aan het project History of my horizon. Vijftien werken in acryl op doek.